

ĐỀ CƯƠNG CHI TIẾT HỌC PHẦN

1. Thông tin chung

Tên học phần: QUẢN LÝ NGHỀ CÁ DỰA VÀO CỘNG ĐỒNG
(Community - Based Fisheries Management)

Mã số: FT505

Thời lượng: 3(3-0)

Loại: Chuyên ngành, bắt buộc

Học phần tiên quyết: Không

Bộ môn quản lý: Công nghệ Khai thác thủy sản

2. Thông tin về giảng viên

TT	Giảng viên	Bộ môn	Điện thoại	Email
1.	TS Nguyễn Đức Sĩ	Hàng hải	058.3832067	nguyenducsi1958@gmail.com

3. Thông tin về lớp học

Tên lớp: Cao học Khai thác khóa 2013

Thuộc ngành: Khai thác Thủy sản

Sĩ số: 5 + 2 NCS học bổ sung học phần

Học kỳ: I Năm học 2013 - 2014

4. Địa điểm và thời gian dạy – học

- Địa điểm học: Phòng học C4

- Địa điểm tư vấn học viên ngoài giờ lên lớp: Văn phòng bộ môn Hàng hải

Hình thức	Địa điểm	Thời gian						
		T2	T3	T4	T5	T6	T7	CN
Lên lớp	Phòng học C4	Tiết 1- 4		Tiết 1- 4		Tiết 1- 4		
Tư vấn	Văn phòng bộ môn	Tiết 7- 8				Tiết 7- 8		

5. Mô tả

Kiến thức tổng quan về quản lý nghề cá trên thế giới và ở Việt Nam. Kiến thức về đồng quản lý và quản lý dựa vào cộng đồng đối với nghề cá quy mô nhỏ. Các mô hình tổ chức cộng đồng của một số nước trên thế giới. Các mô hình đồng quản lý và quản lý nghề cá dựa vào cộng đồng ở Việt Nam.

6. Mục tiêu

Sau khi học xong học phần, học viên có thể:

1) Phân tích được lợi ích của mô hình đồng quản lý và quản lý nghề cá dựa vào cộng đồng để từ đó hướng đến việc hạn chế tiếp cận mở nguồn lợi thủy sản của nghề cá nhân dân.

2) Nâng cao năng lực xây dựng thể chế, chính sách quản lý và khai thác bền vững nguồn lợi thủy sản ở cấp địa phương và cấp quốc gia phù hợp với thực tế sản xuất nghề cá.

7. Nội dung

	Chủ đề	Nhằm mục tiêu	Số tiết	
			LT	TH
1	Tổng quan nghề cá thế giới	1	5	0
1.1	Tình hình quản lý nghề cá trên thế giới			
1.2	Quản lý nghề cá ở các nước Đông Á và Đông Nam Á			
1.3	Các biện pháp quản lý nghề cá			
1.4	Các bài học kinh nghiệm của các nước trong tổ chức xây dựng và thực thi chiến lược khai thác hải sản			
1.5	Vai trò của hợp tác xã kiểu mới trong quản lý nghề cá			
1.6	Đánh giá hệ thống quan điểm của các chiến lược, chính sách và kế hoạch/chương trình khai thác hải sản các nước			
2	Tình hình quản lý nghề cá ở Việt Nam	1	5	0
2.1	Tổng quan tình hình quản lý nghề cá			
2.2	Biến động của số lượng tàu thuyền khai thác hải sản			
2.3	Khả năng hoạt động của tàu cá Việt Nam			
2.4	Sản lượng khai thác hải sản			
2.5	Các vấn đề tồn tại trong công tác quản lý nghề cá và trong khai thác thủy sản			
2.6	Phân chia tuyến biển và phân cấp quản lý ở Việt Nam			
2.7	Chiến lược quản lý nghề cá biển trong thời gian tới			
2.8	Cộng đồng ngư dân và hướng quản lý vùng biển ven bờ			
3	Đồng quản lý nghề cá	1; 2	10	0
3.1	Các khái niệm dùng trong đồng quản lý nghề cá			
3.2	Phạm vi đồng quản lý			
3.3	Vai trò của các bên liên quan trong đồng quản lý			
3.4	Thể chế đồng quản lý			
3.5	Thể chế trong nghiên cứu đồng quản lý nghề cá			
3.6	Đồng quản lý và sở hữu chung			
3.7	Chính sách quốc gia về đồng quản lý đối với nghề cá quy mô nhỏ.			
3.8	Quy định kiểm soát đầu vào (đăng ký, cấp giấy phép hoặc cấp quyền sử dụng) đối với việc khai thác nguồn lợi thủy sản			
3.9	Nhóm hưởng lợi của đồng quản lý trong hệ thống kiểm soát đầu vào.			
3.10	Quan hệ giữa nghề cá quy mô nhỏ và các tiểu ngành khác trong nền kinh tế quốc dân và kinh tế địa phương			
3.11	Ưu nhược điểm của đồng quản lý			
4	Quản lý nghề cá dựa vào cộng đồng	1;2	10	0
4.1	Khái niệm quản lý dựa vào cộng đồng			
4.2	Quản lý nguồn lợi ven bờ dựa vào cộng đồng			
4.3	Quản lý dựa vào cộng đồng và đồng quản lý			
4.4	Quyền khai thác thủy sản			
4.5	Giao thủy vực khai thác và nuôi trồng thủy sản theo quyền khai thác			
4.6	Khung pháp lý hỗ trợ đồng quản lý			
4.7	Cơ chế đồng quản lý			
4.8	Quản lý nghề cá dựa vào cộng đồng			

5	Tổ chức cộng đồng và đồng quản lý nghề cá trên thế giới	1;2	5	0
5.1	Khái niệm tổ chức cộng đồng			
5.2	Các mô hình tổ chức cộng đồng trên thế giới			
6	Các mô hình đồng quản lý và quản lý nghề cá dựa vào cộng đồng ở Việt Nam	1;2	10	0
6.1	Sự ra đời của phương thức đồng quản lý nghề cá ở Việt			
6.2	Nam			
6.3	Các nguồn lợi và các hình thức sở hữu Các mô hình quản lý nghề cá dựa vào cộng đồng ở Việt Nam			

8. Tài liệu

1. Cục Khai thác & BVNLTS, *Đồng quản lý nghề cá - Sổ tay thực hành*, Dự án Hợp phần tăng cường quản lý khai thác thủy sản SCAFI/FSPS II, bản dịch tiếng Việt.
2. Cục Khai thác & BVNLTS (2008), *Quản lý nghề cá*, Dự án Hợp phần tăng cường quản lý khai thác thủy sản SCAFI/FSPS II, bản dịch tiếng Việt, NXb Nông Nghiệp, Hà Nội 2008.
3. Nguyễn Long, *Tập huấn đào tạo về quy tắc ứng xử nghề cá có trách nhiệm*- Dự án Hợp phần tăng cường quản lý khai thác thủy sản SCAFI/FSPS II, Cục Khai thác & BVNLTS.
4. Hà Xuân Thông, *Nghiên cứu đồng quản lý nghề cá trong bối cảnh Việt Nam*, Viện Kinh tế và Quy hoạch thủy sản.
5. Trung tâm Phát triển nghề cá Đông Nam Á (SEAFDEC), *Hướng dẫn quốc gia về đồng quản lý áp dụng quyền sử dụng của cộng đồng đối với nghề cá quy mô nhỏ ở các nước Đông Nam Á*.
6. Bjorn Hersoug, Svein Jentoft & Poul Degnbol (2006), *Phát triển nghề cá: Thách thức thể chế* (Nguyễn Thị Kim Anh, Diệp Thị Mỹ Hảo biên dịch), NXb Nông Nghiệp.
7. FAO (1997), *Technical Guidelines for Responsible Fisheries - Fisheries Management*.
8. Jennifer Graham with Anthony Charles and Arthur Bull, *Community Fisheries Management Handbook*, Gorsebrook Research Institute, Saint Mary's University.
9. Mike J. Akester, Kristine Ellegaard, Davide Fezzardi, Jacob Fjalland (2006), *Chương trình FSPS và đồng quản lý nghề cá ở Việt Nam*, Kỹ yếu hội thảo quốc gia.

9. Đánh giá

9.1. Thang điểm đánh giá:

- 1) Đánh giá kết quả học tập học phần của học viên (đánh giá học phần) bao gồm hai phần bắt buộc là đánh giá quá trình và thi kết thúc học phần;
- 2) Điểm đánh giá quá trình và thi kết thúc học phần theo thang điểm **10** (từ 0 đến 10), cho điểm chẵn;
- 3) Điểm học phần là tổng các điểm đánh giá quá trình (có trọng số 30%) và điểm thi kết thúc học phần (có trọng số 70%) đã nhân với trọng số và được làm tròn đến phần nguyên.
- 4) Điểm học phần từ **5** điểm trở lên là đạt yêu cầu.

9.2. Các hoạt động đánh giá:

TT	Hoạt động đánh giá	Hình thức đánh giá	Trọng số
1.	Kiểm tra giữa kỳ	vấn đáp	30%
2.	Thi kết thúc học phần	vấn đáp	70 %

10. Lịch trình dạy - học

Tuần	Ngày	Nội dung	Hình thức dạy học	Tài liệu
1.	25/11	Chủ đề 1: Tổng quan nghề cá thế giới (4 tiết) - Tình hình quản lý nghề cá trên thế giới - Quản lý nghề cá ở các nước Đông Á và Đông	Đặt vấn đề	Bài giảng

	<p>Nam Á</p> <ul style="list-style-type: none"> - Các biện pháp quản lý nghề cá - Các bài học kinh nghiệm của các nước trong tổ chức xây dựng và thực thi chiến lược khai thác hải sản - Vai trò của hợp tác xã kiểu mới trong quản lý nghề cá. - Thảo luận. 		
27/11	<p>Chủ đề 1 (tt) (1 tiết)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Đánh giá hệ thống quan điểm của các chiến lược, chính sách và kế hoạch/chương trình khai thác hải sản các nước. - Thảo luận. <p>Chủ đề 2: Tình hình quản lý nghề cá ở Việt Nam (3 tiết)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tổng quan tình hình quản lý nghề cá - Biến động của số lượng tàu thuyền khai thác hải sản - Khả năng hoạt động của tàu cá Việt Nam Sản lượng khai thác hải sản - Các vấn đề tồn tại trong công tác quản lý nghề cá và trong khai thác thủy sản. - Thảo luận. 	Đặt vấn đề	Bài giảng
29/11	<p>Chủ đề 2 (tt) (2 tiết)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Phân chia tuyến biển và phân cấp quản lý ở Việt Nam. - Chiến lược quản lý nghề cá biển trong thời gian tới. - Cộng đồng ngư dân và hướng quản lý vùng biển ven bờ. <p>Chủ đề 3: Đồng quản lý nghề cá (2 tiết)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Các khái niệm dùng trong đồng quản lý nghề cá. - Phạm vi đồng quản lý. - Thảo luận. 	Đặt vấn đề	Bài giảng
2/12	<p>Chủ đề 3 (tt) (4 tiết)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vai trò của các bên liên quan trong đồng quản lý; - Thể chế đồng quản lý - Thể chế trong nghiên cứu đồng quản lý nghề cá - Đồng quản lý và sở hữu chung - Chính sách quốc gia về đồng quản lý đối với nghề cá quy mô nhỏ. - Thảo luận 	Đặt vấn đề	Bài giảng
4/12	<p>Chủ đề 3 (tt) (4 tiết)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Quy định kiểm soát đầu vào (đăng ký, cấp giấy phép hoặc cấp quyền sử dụng) đối với việc khai thác nguồn lợi thủy sản - Nhóm hưởng lợi của đồng quản lý trong hệ thống kiểm soát đầu vào. - Quan hệ giữa nghề cá quy mô nhỏ và các tiểu ngành khác trong nền kinh tế quốc dân và kinh 	Đặt vấn đề	Bài giảng

		tế địa phương - Ưu nhược điểm của đồng quản lý. - Thảo luận.		
	6/12	Chủ đề 4: Quản lý nghề cá dựa vào cộng đồng (4 tiết) - Khái niệm quản lý dựa vào cộng đồng - Quản lý nguồn lợi ven bờ dựa vào cộng đồng - Quản lý dựa vào cộng đồng và đồng quản lý - Thảo luận và giao chủ đề kiểm tra	Đặt vấn đề	Bài giảng
	9/12	Chủ đề 4 (tt) (4 tiết) - Quyền khai thác thủy sản - Giao thủy vực khai thác và nuôi trồng thủy sản theo quyền khai thác - Khung pháp lý hỗ trợ đồng quản lý - Thảo luận	Đặt vấn đề	Bài giảng
2.	11/12	Chủ đề 4 (tt) (2 tiết) - Cơ chế đồng quản lý - Quản lý nghề cá dựa vào cộng đồng - Thảo luận Chủ đề 5: Tổ chức cộng đồng và đồng quản lý nghề cá trên thế giới (2 tiết) - Khái niệm tổ chức cộng đồng - Thảo luận	Đặt vấn đề	Bài giảng
	13/12	Chủ đề 5 (tt) (3 tiết) - Các mô hình tổ chức cộng đồng trên thế giới; - Thảo luận	Đặt vấn đề	Bài giảng
	16/12	Chủ đề 6: Các mô hình đồng quản lý và quản lý nghề cá dựa vào cộng đồng ở Việt Nam (4 tiết) - Sự ra đời của phương thức đồng quản lý nghề cá ở Việt Nam - Các nguồn lợi và các hình thức sở hữu - Thảo luận	Đặt vấn đề	Bài giảng
	18/12	Chủ đề 6 (tt) (4 tiết) - Các mô hình quản lý nghề cá dựa vào cộng đồng ở Việt Nam. - Thảo luận	Đặt vấn đề	Bài giảng
	20/12	Chủ đề 6 (tt) (2 tiết) - Các mô hình quản lý nghề cá dựa vào cộng đồng ở Việt Nam (tt) - Thảo luận - Kiểm tra	Đặt vấn đề	Bài giảng

11. Lịch kiểm tra – đánh giá

- Căn cứ yêu cầu về kiểm tra - đánh giá học phần, giảng viên lập lịch kiểm tra – đánh giá như sau (nội dung nào không có cần được xóa đi).

TT	Hoạt động kiểm tra – đánh giá	Ngày giao	Hạn nộp
1.	Kiểm tra giữa kỳ	06/12/2013	13/12/2013
2.	Thi kết thúc học phần	Theo lịch chung của Trường	

12. Yêu cầu đối với học viên

- Học viên phải thực hiện đầy đủ các yêu cầu của giảng viên liên quan đến nội dung tiết giảng, tham gia trả lời các vấn đề do giảng viên nêu ra.
- Học viên phải tự đọc tài liệu để hoàn thành các vấn đề do giảng viên đặt ra phục vụ cho các tiết giảng tiếp theo.

TRƯỞNG BỘ MÔN

GIẢNG VIÊN

Nguyễn Trọng Thảo

Nguyễn Đức Sĩ

TRƯỞNG KHOA/VIỆN